

**УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ –
БИТОЛА**

ПРАВИЛНИК

**ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И
ПРАВИЛАТА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И
СТУДИРАЊЕ НА ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА**

(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

Октомври, 2012 година

Врз основа на чл 52 алинеа 23 од Законот за високото образование (“Сл.весник. на РМ“ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011 и 51/2011), Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, на 74-та седница одржана на ден 05.11.2009 година, со измени и дополнувања на 98-та седница одржана на ден 30.11.2011 година, како и со дополнување на 108-та седница одржана на ден 29.10.2012, го донесе следниов

ПРАВИЛНИК

ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И ПРАВИЛАТА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И СТУДИРАЊЕ НА ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА

(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се уредуваат условите и правилата за запишување и студирање на втор циклус студии на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Член 2

Одредбите на овој Правилник ги применуваат единиците на Универзитетот коишто вршат високообразовна дејност на студии од втор циклус.

Член 3

Вториот циклус студии на Универзитетот се организира во согласност со Законот за високо образование, Статутот на Универзитетот, Правилникот за единствениот кредит систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот и другите општи акти на Универзитетот.

Член 4

Со овој Правилник се обезбедува ефикасност на студиите како и реализација на насоките за создавање Единствен простор на високо образование во Европа и примена на Болоњскиот процес преку обезбедување висок квалитет на студиите, зголемување на мобилноста на студентите и наставниците и зголемување проодноста во студирањето

ОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЛЕЖНОСТИ НА ОРГАНИТЕ ОДГОВОРНИ ЗА ВТОРИОТ ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 5

На единицата на Универзитетот се формира Наставнички совет за втор циклус студии којшто се грижи за сите прашања поврзани со организацијата и реализацијата на вториот циклус студии.

Единицата на Универзитетот донесува одлука за обликот на организација на Наставничкиот совет за втор циклус студии, односно дали на ниво на единицата, во согласност со нејзината организациона структура, ќе има еден Наставнички совет или повеќе Наставнички совети за сите студиски програми од втор циклус.

Член 6

Одлука за составот и структурата на Наставничкиот совет за втор циклус студии носи Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот.

Член 7

Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот, на предлог на Наставничкиот совет за студии од втор циклус, избира раководител, односно раководители и секретар/секретари на вториот циклус студии, со мандат од две години. Раководителот се избира од членовите на Наставничкиот совет на вториот циклус студии.

Член 8

Наставничкиот совет за втор циклус студии ги има следниве надлежности :

- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот распишување на конкурс за упис на овие студии;
- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот број на места, услови и критериуми за упис;
- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот висина на кофинансирање на студиите;
- донесува одлука за прием на студенти на вториот циклус;
- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот нови студиски програми од втор циклус;
- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот измени и дополнувања на постојни студиски програми од втор циклус;
- се грижи за организација и реализација на студиските програми од втор циклус;
- ги разгледува пријавите за магистерски или специјалистички трудови и му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот комисија за оценка на пријавата за магистерски или специјалистички трудови;
- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот да донесе одлука за прифаќање односно неприфаќање на извештајот за подобност на темата и кандидатот;

- му предлага на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот, да донесе одлука за определување на ментор на кандидатот;
- донесува одлука за премин од една на друга студиска програма и за компатибилност на предметите;
- се грижи и разгледува и други прашања поврзани со функционирањето на студиите од втор циклус.

УСЛОВИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 9

На втор циклус студии може да се запише лице кое завршило прв циклус студии, односно додипломски студии и ги исполнува условите предвидени со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот, овој Правилник и Конкурсот за упис.

На втор циклус академски студии во времетраење од една година (60 европски кредити) може да се запише лице кое завршило прв циклус академски студии, односно додипломски студии во траење од најмалку четири години (240 европски кредити) и ги исполнува условите од став 1 на овој член.

На втор циклус академски студии во времетраење од две години (120 европски кредити) може да се запише лице кое завршило прв циклус академски студии во траење од три години (180 европски кредити) и ги исполнува условите од став 1 на овој член.

На втор циклус академски студии кои траат две години, можат да се пријават и запишат кандидати со завршени четиригодишни универзитетски (додипломски) студии според студиски програми до денот на влегување во сила на Законот за високото образование и тоа на иста или слична студиска програма во рамките на научното поле. На овие студенти, можат да им се признаат најмногу 60 европски кредити, пришто на студентите кои претходно завршиле на иста студиска програма на додипломски студии, по правило, би им се признале повеќе европски кредити во однос на оние студенти кои дипломирале на слична студиска програма во рамките на соодветното научно поле, но најмногу до 60 европски кредити.

На втор циклус академски студии не може да се запише лице со завршен прв циклус стручни студии.

На втор циклус стручни студии (специјалистички студии) може да се запише лице кое завршило прв циклус стручни или академски студии со времетраење од најмалку три години (180 европски кредити) и ги исполнува условите од став 1 на овој член.

Член 10

Компатибилноста на студиските програми од прв циклус за упис на втор циклус на студии се утврдува со Одлука на Наставничкиот совет за втор циклус студии.

Член 11

Право да се запишат на втор циклус студии имаат и странски државјани кои ги исполнуваат условите утврдени со Закон и овој Правилник.

Член 12

Запишувањето на втор циклус студии се врши врз основа на Конкурс кој го објавува Универзитетот. Единиците до Универзитетот доставуваат предлог за бројот на студенти и висината на износите за кофинансирање на студиите.

Конкурсот се објавува во еден дневен весник што излегува во Република Македонија и на интернет страницата на Универзитетот.

Конкурсот содржи: име и адреса на единицата на Универзитетот, назив на студиската програма за втор циклус студии, место на изведување на студиите, времетраење на студиите, услови за упис, број на студенти за запишување, потребна документација за пријавување и запишување, рокови за пријавување и постапка за изведување на уписот.

Член 13

Кандидатите се пријавуваат на објавениот Конкурс со пополнување пријава за упис на втор циклус, во согласност со Конкурсот.

Со пријавата, кандидатите ја доставуваат и потребната документација наведена во Конкурсот.

Член 14

Одлуката за прием и постапката за запишување на кандидатите во втор циклус студии ја спроведува Наставничкиот совет, односно Наставничките совети за втор циклус на единицата на Универзитетот.

Член 15

Ранг-листата на примените кандидати се објавува на огласната табла на единицата на Универзитетот, како и на интернет страницата на високообразовната установа.

Кандидатот којшто смета дека постапката не е правилно спроведена, има право на приговор до Деканатската управа, односно Советот/Управата во рок од 24 часа од денот на објавувањето на резултатите.

Одлука по приговорот од став 2 на овој член мора да се донесе во рок од три работни дена од поднесувањето на приговорот и таа одлука е конечна.

Наставничкиот совет за вториот циклус на студии му поднесува на Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот, конечен извештај за резултатите од запишувањето на студиските програми од втор циклус.

Член 16

Запишаните студенти на втор циклус студии, склучуваат договор за студирање со единиците на Универзитетот. Со договорот поблиску се утврдуваат нивните меѓусебни права и обврски.

СТУДИИ ОД ВТОР ЦИКЛУС

Член 17

Единиците на Универзитетот можат да организираат два вида студии од втор циклус:

- универзитетски (академски) студии од втор циклус
- специјалистички студии – стручни студии од втор циклус

Универзитетските студии од втор циклус можат да траат една или две години, односно соодветно да носат 60 или 120 европски кредити. Времетраењето на студиите зависи од прифатениот систем на прв и втор циклус

студии (систем 3+2 или 4+1), при што вкупниот број кредити што се стекнуваат со завршување на вториот циклус универзитетски студии изнесува 300 европски кредити.

Лицето коешто ги завршило универзитетските студии од втор циклус се стекнува со научен назив – магистер во соодветната научна област.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, научниот назив по завршување на вториот циклус е „master“ во соодветната научна област.

Специјалистичките студии како вид на студии од втор циклус, можат да траат од една до две години, односно носат 60 до 120 европски кредити.

По завршувањето на специјалистичките студии се стекнува звање – специјалист од одредена струка.

Член 18

Студиските програми од втор циклус се остваруваат врз основа на акредитирани студиски програми кои се во согласност со Европскиот систем за пренос и акумулација на кредити (во натамошниот текст ЕКТС).

Член 19

Студиските програми се реализираат во студиски години и семестри. Во согласност со ЕКТС, обемот на една студиска програма во една студиска година изнесува 60 европски кредити.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА НАСТАВАТА

Член 20

Учебната година трае од 15 септември до 14 септември наредната календарска година и се организира во два семестри: зимски и летен.

Член 21

Студентите имаат обврска да ја посетуваат наставата на вториот циклус студии.

Член 22

Наставата се организира и изведува врз основа на утврден распоред на часови.

Доколку бројот на студенти коишто запишале одреден предмет е помал од 10 (десет), наставата може да се организира како настава од менторски тип.

Наставата на вториот циклус се организира во попладневните часови во работните денови, а во неработните денови во претпладневните и попладневните часови.

Одлука за формата и организацијата на наставата носи Наставничкиот совет за студиите од втор циклус.

Наставата во вториот циклус на студии за секој предмет поодделно ја реализира Предметна комисија во состав од два наставници од иста или сродна област во која припаѓа соодветниот предмет. Одлука за составот на Предметната комисија, на предлог на Наставничкиот совет за вториот циклус, носи Наставно-научниот Научниот, односно Наставничкиот совет.

Првиот член на Предметната комисија е носител на реализацијата на наставата, а вториот член учествува при спроведувањето на колквиумите и испитите, реализацијата на другите активности во рамките на предметната

програма (семинарски трудови, проектни задачи и др.) и учествува во реализација на дел од предавањата. Во реализацијата на наставата на вториот циклус студии за определени теми можат да учествуваат и други наставници, соработници и други експерти, кои не учествуваат во реализацијата на завршното оценување.

Предметната комисија на почетокот на семестарот е должна да изготви план за реализација на наставата, во согласност со Правилникот за единствениот кредит систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Член 23

Предметната комисија е одговорна за изведувањето на сите облици настава: предавања, вежби, практична работа, менторство и др. и за реализација на предвидениот план за работа за соодветниот предмет.

Предметната комисија е должна во текот на наставата, изработката на индивидуалните работи и подготовката за проверка на знаењето да им помогне на студентите преку организирање часови за консултации. Термините за консултации треба да бидат усогласени со термините за настава и истите да им бидат достапни на студентите преку јавно истакнување на огласна табла и на интернет страницата на единицата на Универзитетот.

НАПРЕДУВАЊЕ ВО ТЕКОТ НА СТУДИРАЊЕТО

Член 24

Студентот напредува во текот на студирањето, односно запишува предмети преку бројот на остварените кредити (бодови).

По правило студентот запишува 30 кредити (бодови) по семестар, но може да запише број на предмети кои носат минимум 18 кредити (бодови), но не повеќе од 42 кредити (бодови) во семестар.

Член 25

Студентот запишан на двегодишни студии од втор циклус, којшто запишува непарен семестар, во тој семестар:

- Задолжително повторно ги запишува сите предмети (кредити) што не ги положил заклучно со септемврскиот испитен рок од претходниот семестар;
- Запишува нови предмети (кредити) од наредниот семестар. Притоа прво запишува нови задолжителни предмети, а потоа нови изборни предмети;
- Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот непарен семестар, тогаш сите предмети се нови предмети од наредниот семестар.

Член 26

Студентот запишан на двегодишни студии од втор циклус што запишува парен семестар, во тој семестар:

- Задолжително повторно ги запишува сите предмети (кредити) што не ги положил заклучно со јануарски испитен рок од претходниот семестар;

- Запишува нови предмети (кредити) од наредниот семестар. Притоа прво запишува нови задолжителни предмети, а потоа нови изборни предмети;
- Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот семестар, тогаш сите предмети се нови предмети од наредниот семестар.

Член 27

Ако студентот запишан на едногодишни студии од втор циклус ги положи сите предмети од соодветниот семестар, во наредната учебна година само презапишува предмети или евидентира година.

Член 28

Студентите кои повторно запишуваат предмети, смеат да запишат нов предмет којшто според студиската програма условува претходно полагање на предметот што повторно се запишува, но полагањето на предметите мора да е редоследно.

ФИНАНСИРАЊЕ НА ВТОРИОТ ЦИКЛУС НА СТУДИИ

Член 29

Вториот циклус студии (универзитетски или специјалистички) има карактер на приватни студии и се финансира со средства на студентите.

Студентите во текот на студирањето плаќаат износ за кофинансирање на студиите којшто е утврден со Конкурсот, како и износ за пријава, оценка и одбрана на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, што го утврдува Деканатската управа, односно Советот/Управата на единицата на Универзитетот.

За начинот на распределба на финансиските средства остварени од вториот циклус на студии одлучува Деканатската управа, односно Советот/Управата на единицата на Универзитетот.

ЗАПИШУВАЊЕ НА СЕМЕСТРИ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ СТУДИСКА ГОДИНА

Член 30

Студентите запишуваат семестри и студиски години. Статус на студент во тековната учебна година на вториот циклус студии имаат студентите коишто ќе запишат односно презапишат семестар и студиска година.

Запишувањето на семестри се врши во согласност со Правилникот за ЕКТС и со овој Правилник.

Член 31

Запишувањето на пооделните студиски години според бројот на освоени кредити, се однесува на водењето на евиденцијата на студентите по студиски години во согласност со членовите 32 и 33 од овој Правилник, додека напредувањето во текот на студиите е поврзано со освоените кредити, во согласност со членовите 24, 25, 26, 27 и 28 од овој Правилник.

ЕВИДЕНТИРАЊЕ НА СТУДИСКА ГОДИНА

Член 32

Студентите кои освоиле најмалку 24 европски кредити, при уписот на почетокот на наредната учебна година, се евидентираат, односно запишуваат втора година на студии, на студиските програми од втор циклус коишто траат две години.

Студентите кои студираат на студиски програми што траат една година, наредната учебна година само презапишуваат неположени предмети и/или евидентираат студиска година.

Член 33

Студентите кои ги положиле сите предмети предвидени со студиската програма, но до почетокот на новата учебна година не го одбрале магистерскиот односно специјалистичкиот труд, само ја евидентираат студиската година.

Студентите кои ги положиле сите предмети од непарните семестри предвидени со студиската програма, но сеуште имаат неположени предмети од парните семестри, во непарниот семестар во новата учебна година не запишуваат предмети, туку само ја евидентираат студиската година.

ЗАПИШУВАЊЕ СЕМЕСТРИ

Член 34

Запишувањето семестар, односно предмети во дадениот семестар, се врши во согласност со претходно положените предмети и освоените кредити, според членовите 24, 25, 26, 27 и 28 од овој Правилник.

Член 35

Евиденцијата на предмети што се запишуваат, податоците дали тоа се повторно запишани предмети или нови предмети, како и висината на школарината се врши преку пополнување пријави од страна на студентите при запишувањето на предметите.

Формата и содржината на пријавата за упис е пропишана од страна на Универзитетот.

Точноста на податоците во пријавата со свој потпис ја потврдуваат надлежниот референт во службата за студентски прашања, администраторот на ЕКТС и раководителот на Наставничкиот совет за вториот циклус на студии.

Член 36

Плаќањето на износот за кофинансирање при запишувањето на семестарот се одредува според запишаните кредити. Пресметката се врши на начин што износот за кофинансирање се дели со бројот на кредити за една студиска година, односно со 60 и така добиениот износ се множи со бројот на запишаните кредити на нови предмети.

Студентите кои повторно запишуваат предмет, плаќаат 50% од износот за кофинансирање.

ПРЕМИН ОД ЕДНА НА ДРУГА СТУДИСКА ПРОГРАМА НА ВТОР

ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 37

Студентот може да премине од една на друга студиска програма на втор циклус студии во рамките на единицата на Универзитетот или од други единици на истиот или на други универзитети. Одлука за можноста и за условите за преминување од една на друга студиска програма, носи Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот.

Член 38

Доколку постои можност и под услови дефинирани со посебна одлука на единицата, може да се оствари премин од една на друга студиска програма, ако се работи за:

- премин од една во друга програма на универзитетски академски студии од втор циклус
- премин од една во друга програма на стручни студии од втор циклус
- премин од универзитетска академска студиска програма на втор циклус студии на стручни студии од втор циклус

Премин од стручна студиска програма од втор циклус студии на универзитетска академска студиска програма од втор циклус не може да има.

Член 39

Во постапката за признавање на положени испити (освоени европски кредити) при премин од една во друга студиска програма, за еден предмет од едната студиска програма, може да се пренесе и друг број на кредити на студиската програма, и тоа:

- Ако предметите од двете студиски програми имаат иста содржина или се со висок степен на компатибилност, но носат различен број на кредити, на студиската програма на која се продолжуваат студиите, целосно се признава испитот и се прифаќа бројот на кредити предвидени според таа студиска програма.

Доколку станува збор за премин од една на друга студиска програма во рамките на истата единица на Универзитетот, тогаш признавањето на испитот и пренесувањето на кредитите се реализира без посебна процедура.

Одлука за предметите што се признаваат на овој начин носи Наставничкиот совет за втор циклус на студии.

Доколку станува збор за признавање на испити и пренесување на кредити при премин од една на друга студиска програма од различни единици од истиот или од други универзитети, тогаш процедурата за признавање се реализира преку Комисијата за признавање испити на единицата на Универзитетот каде преминува студентот.

- Ако предметите од двете студиски програми имаат делумна компатибилност, на студиската програма на која се продолжуваат студиите, испитот се признава делумно. Комисијата за признавање испити, во соработка со предметниот наставник на соодветниот предмет, ги утврдува потребните дополнителни активности од страна на студентот (семинарски трудови, делумно полагање пооделни теми итн.) за целосно признавање на испитот и стекнување на предвидениот број кредити за предметот од студиската програма на која се префрла студентот.

- Ако предметите од двете студиски програми не се компатибилни, не може да има признавање на испитот и пренесување на кредити. Одлука за истото носи Комисијата за признавање на испити.

МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ

Член 40

Студентите имаат право и можност да запишат и полагаат предмети на други единици на Универзитетот, на други универзитети во земјата и на други универзитети во странство, врз основа на програма за мобилност на студенти.

Начинот и условите за остварување на мобилност поблиску се определени во Упатството на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола за мобилност на студентите од една на друга единица на Универзитетот, односно од една на друга високообразовна институција во земјата и странство.

ИСПИТЕН РЕЖИМ И НАЧИН НА ОЦЕНУВАЊЕ

Член 41

Наставните дисциплини од студиската програма по правило се полагаат само *на завршно оценување*.

Наставничкиот совет на вториот циклус студии може да донесе одлука за полагање на предметите од вториот циклус на студии и преку колоквиуми во согласност со овој Правилник и Правилникот за ЕКТС.

Член 42

На завршното оценување студентите се оценуваат со поени од 0 до 80, при што услов за полагање на завршниот испит се освоени минимум 41 поен, но и освоени најмалку уште 10 поени од други активности што значи вкупно над 50 поени. Доколку студентот освои повеќе од 50 поени само на завршното оценување, тогаш за позитивна оценка не му е потребен дополнителен број поени од другите активности.

Останатите 20 поени до вкупниот број од максимум 100 поени се добиваат врз основа на други активности и резултати на студентите и тоа:

- **прва група – 10 поени:**
  - присуство и активност на настава
- **втора група – 10 поени:**
  - изработка на семинарски труд
  - самостојна (домашна) работа
  - изработени или реализирани проекти/програми.
  - изработен и објавен научен труд
- **трета група – 5 поени:**
  - менторство на други студенти
  - освоени награди или пофалници
  - учество на семинари
  - учество на симпозиуми и
  - други активности предвидени со предметната програма.

Распределбата на поените за конкретните активности од претходно наведените групи ја врши предметниот наставник кој е должен истата да им ја

стави на увид на студентите на почетокот на наставата по соодветната наставна дисциплина.

Максималниот број поени од сите активности од овој член потребен за формирање на завршната оценка не може да биде поголем од 20.

Член 43

Предметниот наставник е должен да ги чува 3 (три) месеци од објавувањето на резултатите материјалите врз основа на коишто се доделени поени по основ на другите активности (семинарски, проекти и слично).

Член 44

Комисијата го внесува вкупниот број поени од завршното оценување и од другите активности и формирањето на конечната оценка во посебен формулар за објавување на резултатите од завршното оценување. Комисијата ги објавува резултатите од завршното оценување во соодветниот испитен рок, најдоцна 15 дена од спроведувањето на испитот.

Член 45

Завршното оценување може да биде писмено, усно или писмено и усно. Одлука за начинот на реализација на завршното оценување донесува Наставничкиот совет на вториот циклус студии на единицата на Универзитетот.

Член 46

Предметната комисија е должна, најдоцна 30 дена од одржувањето на испитот, до Службата за студентски прашања, да достави примерок од објавените резултати, записник на кандидатите коишто го полагаат испитот и испитни пријави потпишани од двајцата наставници, при што бројот на положени кандидати истакнати на списокот со резултатите од завршното оценување треба да е идентичен со бројот и оценките на кандидатите внесени во записникот за спроведување на испитот и во испитните пријави.

Службата за студентски прашања врши проверка на испитните пријави и доколку се тие исправни, истите ги внесува во досието на студентот. Доколку службата за студентски прашања утврди определена неисправност на одреден број испитни пријави, за истото, во рок од 15 дена, ја известува Комисијата, а по потреба и раководителот на Наставничкиот совет на вториот циклус на студии. Комисијата е должна да изврши исправка на неисправните пријави најдоцна во рок од 15 дена од известувањето и истите ги доставува до службата за студентски прашања којашто ги внесува во досието на студентот.

Комисијата ја внесува и потпишува конечната оценка во индексот на студентот.

Член 47

Резултатите од завршниот испит се објавуваат задолжително на огласната табла на единицата на Универзитетот и на нејзината интернет страница, при што наставникот е должен да чува примерок од истите, а еден примерок се доставува до архивата на единицата на Универзитетот и се чува во согласност со правилата за архивска граѓа. Овие резултати се чуваат и во електронска форма.

Член 48

Формирањето на конечната оценка од завршното оценување и останатите активности во рамките на предметната програма се врши врз основа на вкупниот број освоени поени по сите основи, и тоа:

- од 0 до 50 поени: оценка 5 (пет);
- од 51 до 60 поени: оценка 6 (шест);
- од 61 до 70 поени: оценка 7 (седум);
- од 71 до 80 поени: оценка 8 (осум);
- од 81 до 90 поени: оценка 9 (девет);
- од 91 до 100 поени: оценка 10 (десет).

Член 49

Доколку при утврдувањето на конечниот број поени се појават децимали, се врши заокружување на бројот на следниов начин: ако првата децимала е помала од 5 се заокружува претходниот цел број, а ако истата е еднаква или поголема од 5 се заокружува следниот цел број.

Конфликт на интереси

Член 50

Доколку студентот со предметниот наставник е во роднинска врска: син, ќерка, брат, сестра, сопруг или сопруга, тогаш наставникот е должен да се из земе за тој студент од спроведувањето на испитот/колоквиумот и за тоа да го извести деканот, односно директорот на единицата.

Во таков случај, деканот, односно директорот на единицата, за спроведувањето на испитот/колоквиумот за тој студент, на местото од изземениот наставник во испитната комисија назначува друг наставник од иста или сродна научна област во рамките на истото научно поле.

Во случаите на роднинската врска од ставот 1, наставникот не може да биде избран за ментор, а ниту за член на комисија за подобност, за оценка или за одбрана на магистерскиот труд.

НАЧИН НА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ИСПИТИТЕ И ВОДЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА ЗА СПРОВЕДЕНИТЕ ИСПИТИ

Член 51

Проверката на знаењето на студентите се врши во три испитни рокови: јануарски, јунски и септемврски.

Со одлука на Наставничкиот совет на вториот циклус на студии, можат да се утврдат најмногу уште два испитни рокови во текот на учебната година.

Член 52

Студентите го вршат пријавувањето на испитите со пополнување испитни пријави и нивно поднесување во определените рокови за пријавување до службата за студентски прашања

Студентот може да го пријави испитот и по предвидениот рок, но најдоцна до денот на одржување на испитот, пришто се плаќа определен надоместок за задоцнетото пријавување.

Службата за студентски прашања врши проверка на поднесените испитни пријави и изготвува записник за спроведување на испитот во којшто се внесуваат кандидатите за полагање на испитот по соодветниот предмет.

Записникот изготвен од службата за студентски прашања не може да се надополнува со други кандидати.

Член 53

Право на добивање и евидентирање завршна оценка преку проверка на знаењето остваруваат само студентите што го запишале соодветниот предмет, без разлика дали тој предмет е запишан по првпат или повторно е запишан.

Член 54

При полагањето на завршниот испит по определена наставна дисциплина, студентите плаќаат определен надоместок, за што одлука носи Деканатската управа, односно Советот/Управата на единицата на Универзитетот.

ПРИГОВОР НА ЗАВРШНА ОЦЕНКА

Член 55

Ако студентот не е задоволен од завршното оценување, односно од оценката или ако смета дека испитот не е спроведен во согласност со Законот за високо образование и со Правилникот на единицата, може да поднесе приговор до деканот односно директорот, во рок од 24 часа од објавувањето на конечните резултати на огласната табла на единицата на Универзитетот.

Ако деканот, односно директорот утврди дека се исполнети условите од ставот 1 на овој член, Предметната комисија ќе ја преиспита оценката од завршното оценување во рок од 3 (три) дена.

Ако Предметната комисија не ја преиспита оценката што е утврдена во рокот од претходниот став или остане на истата, или пак го прифати приговорот, но студентот повторно не е задоволен со добиената оценка, на барање на студентот испитот се полага пред тричлена комисија составена од наставници од исто или сродно наставно-научно подрачје, во наредните 24 часа, наредниот работен ден, доколку испитот се полага усмено, а доколку испитот се полага писмено во истиот рок Комисијата ја оценува истата писмена задача.

Тричлената комисија од претходниот став ја формира деканот, односно директорот и во истата не може да партиципираат членовите на Предметната комисија. Членови во Комисијата можат да бидат наставници и од други единици на Универзитетот или други универзитети во земјата. Оценката на Комисија е конечна.

Роковите од овој член не течат за време на неработни денови.

Член 56

После три неуспешни полагања на завршниот испит по одреден предмет, студентот има право при пријавувањето на испитот да поднесе Барање до деканот/директорот на единицата за полагање на испитот пред нова Комисија.

Постапувајќи по Барањето на студентот, деканот/директорот на единицата донесува Одлука за формирање на Комисија од три члена, пред која студентот, во таа испитна сесија, ќе го полага испитот.

Комисијата е составена од тројца наставници од иста или сродна наставно-научна област при што во новоформираната Комисија не можат да бидат вклучени двајцата членови од претходната Комисија. Испитот пред Комисијата задолжително се полага писмено.

Член 57

По барање на студентот му се овозможува да го повтори завршното оценување за повисока завршна оценка по наставен предмет во период од најмногу четири месеци од полагањето.

Решение по барањето донесува деканот во рок од 3 (три) дена од поднесувањето на барањето.

Со уважувањето на барањето за препологање на испитот претходно добиената оценка се поништува.

МАГИСТЕРСКИ/СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУД

Член 58

Во согласност со студиската програма, по завршувањето на сите испити, се изработува и брани магистерски, односно специјалистички труд.

Пријава за изработка на магистерски, односно специјалистички труд се поднесува до Наставничкиот совет на вториот циклус на студии.

Студентот се стекнува со право да поднесе пријава за изработка на магистерски односно специјалистички труд, по полагањето на најмалку две третини од вкупниот број предмети и стекнувањето најмалку 50% од вкупниот број кредити.

Пријавата содржи: биографски податоци, наслов на темата, образложение за научната и стручната оправданост на темата, план за работа и преглед на литература од соодветната област.

Подобноста на темата ја оценува Комисија за подобност составена од 3 (три) члена која по предлог од Наставничкиот совет за вториот циклус на студии ја формира Наставно-научниот, односно Научниот совет/Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот.

Комисијата е должна во рок од 30 (триесет) дена од формирањето, да достави Извештај до Наставничкиот совет за втор циклус на студии којшто утврдува предлог и го проследува до Наставно-научниот совет, односно Научниот совет/Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот.

Член 59

Наставно-научниот совет, односно Научниот совет/Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот донесува одлука за прифаќање на насловот на темата.

Член 60

Насловот на прифатениот труд се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Член 61

По прифаќањето на насловот на темата за изработка на магистерски, односно специјалистички труд, кандидатот поднесува барање до Наставничкиот совет за втор циклус на студии за определување ментор. Предлогот на Наставничкиот совет за втор циклус на студии се проследува до Наставно-научниот совет, односно Научниот совет/Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот којшто донесува одлука.

Одлуката по барањето за определување на ментор се донесува најдоцна во рок од 60 (шеесет) дена.

Менторот се определува од редот на наставно-научните работници од потесната област од која е пријавен трудот.

Менторот е член на Комисијата за оценка и одбрана на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд.

Член 62

Магистерскиот, односно специјалистичкиот труд е самостоен труд во којшто кандидатот ја обработува одбраната тема со примена на научни и стручни методи, докажува дека ја совладал наставната програма и се стекнал со научни и стручни компетенции во согласност со целите на студиската програма.

Член 63

Резултатите на магистерскиот односно специјалистичкиот труд треба да претставуваат придонес во:

- систематизацијата на научни или стручни решенија во одредената област
- решавањето на актуелната научна/стручна задача што е поставена како цел на трудот
- примената на постоечки научни/стручни достигнувања во решавањето на комплексна задача

Член 64

Магистерскиот, односно специјалистичкиот труд треба да биде јазично, стилски и технички коректно обликуван во согласност со современата методологија, техника и технологија за изработка на публикации.

Член 65

Студентот го брани магистерскиот труд најдоцна во рок од 4 (четири) години од денот на одобрувањето на темата. Студентот го брани специјалистичкиот труд најдоцна во рок од 3 (три) години од денот на одобрувањето на темата.

По барање на студентот, во оправдани случаи, на предлог на Наставничкиот совет за втор циклус на студии, Наставно-научниот совет, односно Научниот совет/Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот може да одобри продолжување на рокот за одбрана на магистерскиот односно, специјалистичкиот труд за времетраење додека траеле причините за спреченост за работа врз трудот, но најмногу за време од една година.

Како оправдани причини се сметаат:

- Подолготрајна болест
- Бременост и породување
- Отсуство од земјата во случај кога кандидатот е упатен привремено да извршува работи во странство, научно усовршување во странство, учество во научни и спортски експедиции и слично и
- Други оправдани причини

Член 66

Студентот се стекнува со право за поднесување барање за формирање Комисија за оценка на магистерскиот труд, по полагањето на предвидените испити и завршувањето на останатите обврски предвидени со студиската програма. Барањето се поднесува до надлежниот референт во службата за студентски прашања.

Надлежниот референт го проследува поднесеното барање за формирање на Комисија за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд до Комисијата за проверка на студентското досие. Комисијата ја сочинуваат

продеканот за настава, односно заменик директорот, секретарот на единицата, раководителот на наставничкиот совет на вториот циклус на студии и надлежниот референт за студентски прашања.

Комисијата за проверка на студентското досие врши увид во студентското досие и изготвува записник. Ако студентското досие е комплетно (положени сите испити предвидени со соодветната студиска програма, освоено потребниот минимум број кредити, исполнети евентуалните други обврски предвидени со студиската програма, регулирани финансиските и другите административни обврски и др.), на студентот му се одобрува продолжување на постапката за формирање Комисија за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд. Доколку студентското досие не е комплетно, тогаш Комисијата досието го враќа во службата за студентски прашања и по неговото комплетирање одобрува продолжување на постапката.

По изработката на трудот, студентот доставува 3 (три) примероци од магистерскиот, односно специјалистичкиот труд со барање за формирање Комисија за оценка.

Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот, во рок од 45 (четириесет и пет) дена од денот на доставувањето на трудот, формира Комисија за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд.

Комисијата за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, е должна да го прегледа трудот и доколку нема забелешки да достави Извештај за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на поднесувањето на трудот.

Комисијата за оценка се состои од 3 (три) члена од соодветната научна област.

Доколку Комисијата за оценка на магистерскиот односно специјалистичкиот труд има забелешки, истите во писмена форма, најдоцна во рок од 90 (деведесет) дена од денот на поднесувањето на трудот, ги доставува до кандидатот заради постапување по истите. Во овој случај Комисијата за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, е должна да достави Извештај за оценка на трудот, најдоцна 180 (сто и осумдесет) дена од формирањето на истата.

Член 67

Извештајот за оценка се доставува до Наставно-научниот совет, Научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот и му се предлага да го усвои и да формира Комисија за одбрана на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, во состав од три члена од соодветната област од кој еден е Претседател. Комисијата за одбрана го определува датумот за одбрана кој треба да биде најдоцна во рок од 45 (четириесет и пет) дена од денот на усвојувањето на Извештајот.

Кандидатот писмено се известува за денот на одбраната. Тој е должен во рок од 5 (пет) дена од приемот на известувањето да достави 6 (шест) примероци од магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, во тврд повез.

Член 68

Одбраната на трудот се реализира во просториите на единицата на Универзитетот, која го организира вториот циклус студии.

Одбраната на трудот е јавна и се објавува на огласна табла на единицата на Универзитетот најмалку 7 (седум) дена пред одбраната на трудот.

Одбраната ја отвора Претседателот на комисијата со воведен збор, после што му дава збор на еден од членовите на комисијата којшто ги чита биографските податоци, научно-стручната активност на кандидатот, Извештајот на Комисијата за оценка на трудот и Извештајот за текот на спроведената постапка до одбраната на трудот.

Претседателот на Комисијата го повикува кандидатот да го презентира трудот, а по презентацијата им дава збор на другите членови на комисијата да го изнесат своето мислење за значењето на трудот.

По презентацијата и изнесените мислења за трудот, членовите на Комисијата му поставуваат прашања на кандидатот. Покрај членовите на Комисијата, прашања во врска со трудот можат да постават и други лица присутни на одбраната во писмена форма до Претседателот на комисијата.

Претседателот на комисијата дава пауза од 20 минути. За тоа време кандидатот се подготвува за одговор на поставените прашања.

За текот на одбраната се води записник.

Член 69

По завршувањето на одбраната на трудот, Комисијата за одбрана на трудот јавно ја соопштува оценката за одбраната на магистерскиот односно специјалистичкиот труд.

Оценувањето се врши со две описни оценки: „го одбранил“ или „не го одбранил“ магистерскиот односно специјалистичкиот труд.

Доколку кандидатот не го одбрани магистерскиот односно специјалистичкиот труд, повторно се закажува одбрана на истиот труд најдоцна во рок од 90 дена. Одбраната на трудот е пред истата комисија која го определува новиот термин за повторна одбрана на магистерскиот односно специјалистичкиот труд.

Во записникот за одбрана се внесува оценката од став 2 на овој член и за истото се изготвува одлука која ја потпишува Претседателот на Комисијата. Записникот го потпишуваат членовите на Комисијата.

ЈАЗИК НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВТОРИОТ ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 70

Наставата на вториот циклус студии на единиците на Универзитетот се изведува на македонски јазик, а за одделни студиски програми за странски јазици или за делови од студиски програми во кој учествуваат наставници гости од странство, може да се изведува и на англиски, француски, германски или руски јазик.

Единиците на Универзитетот можат да понудат наставата за целосна студиска програма да се изведува паралелно на македонски јазик и на еден од погоренаведените светски јазици.

Наставничкиот совет за втор циклус студии на единицата на Универзитетот одлучува за деловите од студиските програми што можат да бидат реализирани на јазиците од првиот став.

Странските државјани го изработуваат магистерскиот, односно специјалистичкиот труд и јавно го бранат, по правило на македонски јазик, но можат и на еден од светските јазици (англиски, француски германски или руски јазик), со задолжителен превод на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд на македонски јазик.

СТУДЕНТИ

Член 71

Прашањата поврзани со статусот на студентите и нивните права и обврски како и дисциплинските мерки се дефинирани со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и Правилниците на единиците на Универзитетот.

ДИПЛОМИ

Член 72

Студентот добива диплома и уверение за завршен втор циклус студии. Студентите кои завршиле втор циклус универзитетски студии се стекнуваат со научен назив – магистер во соодветната научна област.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на вториот циклус на студии е master.

Студентите кои завршиле втор циклус стручни студии се стекнуваат со звање – специјалист од одредена струка.

Како дополнување на дипломата се издава Додаток на дипломата, во согласност со принципите на ЕКТС (Diploma Supplement).

Член 73

Дизајнот и содржината на дипломата и уверението ги почитуваат критериумите за меѓународна препознатливост и прифатливост.

Член 74

Студентот може да го напушти студирањето во рамките на одредена студиска програма без да ја комплетира и за тоа може, на негово барање, да добие соодветно уверение.

Член 75

Одлука за изгледот на дипломата и уверението донесува Ректорската управа на Универзитетот. Содржината на дипломата и уверението се утврдени со акт на Министерот надлежен за работите на високото образование.

НАГРАДИ

Член 76

За посебно покажани резултати во студирањето, студентот може да добива соодветни награди и признанија. Видот на наградите и критериумите и процедурите за нивно доделување ги утврдуваат Универзитетот и/или единиците на Универзитетот.

ПРИМЕНА НА ПРАВИЛНИКОТ ОД СТРАНА НА ПРИДРУЖНИТЕ ЧЛЕНКИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Член 77

Одредбите на овој Правилник соодветно ќе се применуваат на придружните членки на Универзитетот кои имаат акредитирани студиски програми за втор циклус студии, доколку придружната членка донесе одлука за

прифаќање и примена на овој Правилник.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 78

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во Билтенот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“- Битола, а ќе се применува започнувајќи од генерацијата на студенти запишани во учебната 2009/2010 година.

Член 79

Студентите запишани на студиски програми заклучно со учебната 2008/2009 година продолжуваат да студираат според правилата за студирање пред донесувањето на овој Правилник. Овие студенти можат на нивно барање да преминат на студиските програми од втор циклус студии од учебната 2009/2010 во согласност со член 38 од овој Правилник.

Проф. д-р Златко Жоглев

Ректор